

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ที่เขียนโดยอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. สํารวจตำราภาษาไทยในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เกี่ยวกับจำนวนของตำรา โดยจำแนกตามปี พ.ศ. ที่จัดพิมพ์ตำรา

2. วิเคราะห์เนื้อหาในตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา โดยจำแนกเนื้อหาในการวิเคราะห์ ดังนี้คือ จำแนกตามกลุ่มวิชา จำแนกตามขอบข่ายสาระทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษา จำแนกตามประเภทของสื่อการสอน และจำแนกตามลักษณะเนื้อหาตำรา

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตำราภาษาไทยในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่แต่งโดย อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา ระดับอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีรายชื่อปรากฏในทำเนียบอาจารย์แต่ละมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2537 โดยตำราที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นตำราภาษาไทย ที่จัดพิมพ์ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2520 ถึงเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2537 จำนวน 199 เล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสำรวจตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา และ 2) แบบวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้พัฒนาจากสาระต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาทั้งระดับปริญญาบัณฑิต และระดับบัณฑิตศึกษา ของทุกสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

2. ขอบข่ายของเทคโนโลยีการศึกษา ของสมาคมเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สหรัฐอเมริกา (AECT : Association for Educational Communications and Technology)

3. แนวโน้มทางเทคโนโลยีการศึกษา ของ Donald P. Ely (1992)

4. สาระทฤษฎี และหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษา 7 ขอบข่าย ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาราช

5. ลักษณะเนื้อหาตำรา

แบบวิเคราะห์เนื้อหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้มีการหาความตรงของเกณฑ์และแบบวิเคราะห์ (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวิเคราะห์ทั้ง 4 ตอน โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ทำการสุ่มตัวอย่างตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 20 เล่ม และทำการวิเคราะห์เนื้อหาตำรา แล้วนำมาทดสอบความเชื่อมั่น โดยใช้หลักการคำนวณของ Hosti (Budd, Throp

and Donohew, 1967 อ้างถึงใน ชญา เปรมโยธิน, 2525) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.96 0.91 0.93 และ 0.95 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบวิเคราะห์ที่ได้รับการตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญและหาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปทำการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ที่เขียนโดยอาจารย์สาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 199 เล่ม ด้วยตนเอง โดยทำการวิเคราะห์ 2 รอบห่างกัน 4 สัปดาห์

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ซึ่งเป็นค่าความถี่ของเนื้อหาแต่ละด้านมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาในตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา สามารถสรุป

ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 199 เล่ม พบว่า ตำราที่คณาจารย์เขียนส่วนใหญ่จัดพิมพ์ในปี พ.ศ. 2529 และ 2533 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 9.04 เท่ากัน รองลงมาคือ ปี พ.ศ. 2528 และ 2535 คิดเป็นร้อยละ 7.54 และ 7.04 ตามลำดับ และปี พ.ศ. ที่มีการจัดพิมพ์ตำราน้อยที่สุด คือ พ.ศ. 2534 คิดเป็นร้อยละ 1.51 และพบว่ามีตำราร้อยละ 9.04 ไม่ปรากฏปี พ.ศ. ที่พิมพ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 199 เล่ม พบว่า

1. เมื่อจำแนกตำราตามกลุ่มวิชา พบว่า ตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาส่วนใหญ่เป็นตำราในกลุ่มวิชา การออกแบบ การผลิต การเลือก การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อการสอน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.9 รองลงมาคือ ตำราในกลุ่มวิชางานกราฟิก และกลุ่มวิชาการถ่ายภาพ คิดเป็นร้อยละ 8.78 และ 7.12 ตามลำดับ ส่วนตำราที่พบน้อยที่สุด คือ ตำราในกลุ่มวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน และกลุ่มวิชาเผยแพร่และยอมรับนวัตกรรมการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.25 เท่ากัน

2. เมื่อจำแนกตำราตามขอบข่ายสาระทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีพบว่า มีตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาในขอบข่ายสาระด้านสื่อสารการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.54 รองลงมาคือ ขอบข่ายสาระด้านวิธีการเรียนการสอน และขอบข่ายสาระด้านการวิจัยและทฤษฎี คิดเป็นร้อยละ 14.81 และ

14.04 ตามลำดับ ส่วนขอบข่ายสาระที่มีน้อยที่สุดคือ ด้านการเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 0.58

3. เมื่อพิจารณารายละเอียดของขอบข่ายสาระทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษา แต่ละขอบข่ายโดยเรียงลำดับ จำนวนตำราที่ปรากฏในขอบข่ายสาระทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษาจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า

3.1 ขอบข่ายสาระด้านสื่อสารการศึกษา มีสาระเกี่ยวกับเรื่องทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.17 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การเลือกและการใช้ และสาระเกี่ยวกับเรื่อง ประเภท คิดเป็นร้อยละ 11.02 และ 10.27 ตามลำดับ ส่วนสาระที่มีน้อยที่สุด คือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง แนวโน้ม คิดเป็นร้อยละ 0.39

3.2 ขอบข่ายสาระด้านวิธีการเรียนการสอน มีสาระเกี่ยวกับเรื่องทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.15 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การเลือกและการใช้ คิดเป็นร้อยละ 14.92 และสาระเกี่ยวกับเรื่อง ประเภท คิดเป็นร้อยละ 14.03 ส่วนสาระที่มีน้อยที่สุด คือ สาระ เกี่ยวกับเรื่อง ผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 0.89 และไม่ปรากฏสาระเกี่ยวกับเรื่อง การบริการและแนวโน้ม

3.3 ขอบข่ายสาระด้านการวิจัยและทฤษฎี มีสาระเกี่ยวกับเรื่องทฤษฎีทาง เทคโนโลยี การศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.58 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย และแนวโน้มทางเทคโนโลยีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 8.33 เท่ากัน ส่วนสาระที่พบน้อยที่สุด คือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การวิจัยการฝึกอบรม การวิจัยสื่อบุคคล และการวิจัยสภาพแวดล้อมทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.69 เท่ากัน

3.4 ขอบข่ายสาระด้านการประเมิน มีสาระเกี่ยวกับเรื่อง การวัดและการประเมินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.29 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง แนวคิดหลักการในการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และสาระที่มีน้อยที่สุด คือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การติดตามผลกิจกรรม/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 5.88

3.5 ขอบข่ายสาระด้านการจัดระบบทางการศึกษา มีสาระเกี่ยวกับเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอน/สื่อ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.15 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การจัดระบบและการออกแบบการเรียนการสอน/สื่อ คิดเป็นร้อยละ 24.18 ส่วนสาระที่มีน้อยที่สุด คือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การออกแบบระบบการเรียนการสอน/สื่อ การศึกษานอกระบบโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.65

3.6 ขอบข่ายสาระด้านการบริหาร/การจัดการ/การบริการทางเทคโนโลยีการศึกษา มี สาระเกี่ยวกับเรื่อง การจัดการหน่วยงานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.36 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การ จัดสภาพแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 10.45 ส่วนสาระเกี่ยวกับเรื่อง การจัดฝึกอบรมสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.64 และไม่ปรากฏสาระเกี่ยวกับเรื่อง แนวโน้มทางการบริหาร/ การจัดการ/ การ บริการทางเทคโนโลยีการศึกษา

3.7 ขอบข่ายสาระด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษา มีสาระเกี่ยวกับเรื่องวิธีการจัดสภาพแวดล้อมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.31 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่องหลักการและทฤษฎีคิดเป็นร้อยละ 19.55 ส่วนสาระที่มีน้อยที่สุด คือ สาระเกี่ยวกับเรื่องการประชุม งานวิจัย และแนวโน้ม คิดเป็นร้อยละ 0.75 เท่ากัน

3.8 ขอบข่ายด้านพฤติกรรมทางการศึกษา มีสาระเกี่ยวกับเรื่องบทบาทหน้าที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.47 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คิดเป็นร้อยละ 23.53 ส่วนสาระที่มีน้อยที่สุด คือ สาระเกี่ยวกับเรื่องวิเคราะห์พฤติกรรม การประเมินผล และงานวิจัย คิดเป็นร้อยละ 2.94 เท่ากัน และสาระที่ไม่มีปรากฏ คือ สาระเกี่ยวกับเรื่องแนวโน้ม พฤติกรรมทางการศึกษา

3.9 ขอบข่ายสาระด้านการเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรม มีสาระเกี่ยวกับเรื่องแนวคิด และรูปแบบ/วิธีการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือ สาระเกี่ยวกับเรื่องแนวทางในการใช้/แก้ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 16.68 ส่วนสาระที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ สาระเกี่ยวกับเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบ และวิธีการ ปัญหา ปัจจัย และผลลัพธ์ในการเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรม คิดเป็นร้อยละ 8.33 เท่ากัน

4. เมื่อจำแนกตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาตามประเภทของสื่อการสอนพบว่า ตำราประเภทสื่อโสตทัศนศึกษามีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.83 รองลงมาคือ ตำราประเภทสื่อวิธีการ/กิจกรรม และสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25.3 และ 25 ตามลำดับ ส่วนตำราประเภทสื่อบุคคล มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.23 รองลงมาคือ ตำราประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.64

5. เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่อการสอนแต่ละประเภท โดยเรียงลำดับ จำนวนตำราที่ปรากฏในประเภทของสื่อการสอนจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พบว่า

5.1 ตำราประเภทสื่อโสตทัศน มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.44 รองลงมาคือ เรื่อง ประเภท และการเลือกและการใช้ คิดเป็นร้อยละ 19.12 และ 11.63 ตามลำดับและเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ การบริการ/ ซ่อมแซม/ บำรุงรักษา การประเมิน และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 1.16 ส่วนเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้มของสื่อโสตทัศนไม่มีปรากฏ

5.2 ตำราประเภทสื่อวิธีการ/กิจกรรม มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ เรื่อง ประเภทและรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 23.81 และเรื่องที่มีน้อยที่สุดคือ ข้อดี/ ข้อจำกัด/ ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 4.76 ส่วนเรื่อง เครื่องมือ/สื่อประกอบ การประเมิน ผลการวิจัย แนวโน้มไม่มีปรากฏ

5.3 ตำราประเภทสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.51 รองลงมาคือ เรื่อง ความหมาย/ประวัติ คิดเป็นร้อยละ 15.38 เรื่อง ความ

สำคัญ และข้อดี/ข้อจำกัด/ประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 10.26 เท่ากัน ส่วนเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ การประเมิน และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 2.56 และเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ แนวโน้มสื่อมวลชนเพื่อการศึกษา

5.4 ตำราประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.03 รองลงมาคือ เรื่อง ความหมาย วัสดุ/อุปกรณ์ การเลือกและการใช้ คิดเป็นร้อยละ 16.22 เท่ากัน ส่วนเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ การบริการและแนวโน้ม คิดเป็นร้อยละ 2.7 เท่ากัน และเรื่องที่ไม่ปรากฏคือ เรื่องแนวโน้ม

5.5 ตำราประเภทสื่อบุคคล มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับความหมาย บทบาทหน้าที่พฤติกรรม ที่พึงพอใจ และลักษณะมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.08 เท่ากัน ส่วนเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ งานวิจัย คิดเป็นร้อยละ 7.68 และเรื่องที่ไม่ปรากฏคือ เรื่องประเมินผล และแนวโน้ม

6. เมื่อจำแนกตำราประเภท สื่อโสตทัศน พบว่า มีตำราชนิดกราฟิก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาคือ เครื่องเสียงและสไลด์ และฟิล์มสตริปเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.48 และ 18.18 ตามลำดับ ส่วนตำราชนิดงานถ่ายภาพ มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.42

7. เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่อโสตทัศนแต่ละชนิด โดยเรียงลำดับจำนวนความถี่ ตำราที่ปรากฏในชนิดของสื่อโสตทัศนจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พบว่า

7.1 ตำราสื่อโสตทัศนชนิดงานกราฟิกมีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.89 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ แนวโน้มเกี่ยวกับงานกราฟิก คิดเป็นร้อยละ 0.18

7.2 ตำราสื่อโสตทัศน ชนิดเครื่องเสียงมีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ และ วัสดุ/อุปกรณ์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.82 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 0.46 และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ แนวโน้ม

7.3 ตำราสื่อโสตทัศนชนิดสไลด์และฟิล์มสตริปเพื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.1 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ การประเมิน และการบริการ/ซ่อมแซม/บำรุงรักษา คิดเป็นร้อยละ 1.08 เท่ากัน และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ แนวโน้ม

7.4 ตำราสื่อโสตทัศนชนิดเครื่องฉาย มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.65 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 0.54 และไม่มีปรากฏ หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับขั้นตอนในการผลิต เทคนิคการผลิต และแนวโน้ม

7.5 ตำราสื่อโสตทัศนชนิดงานถ่ายภาพ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.57 ส่วนหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผลการวิจัยมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.5 และไม่ปรากฏ หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม

8. เมื่อจำแนกตำราประเภทสื่อวิธีการ/กิจกรรม พบว่ามีตำราชนิดเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.1 รองลงมาคือ บทเรียนแบบโปรแกรมและชุดการสอน คิดเป็นร้อยละ 14.63 และ 12.2 ตามลำดับ และตำราประเภทสื่อวิธีการชนิด กรณีศึกษา มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.98

9. เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่อวิธีการ/กิจกรรมแต่ละชนิด โดยเรียงลำดับจำนวนความถี่ตำราที่ปรากฏในชนิดของสื่อวิธีการ/กิจกรรมจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พบว่า

9.1 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.53 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ แนวโน้ม คิดเป็นร้อยละ 0.59

9.2 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดบทเรียนแบบโปรแกรม มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.59 ส่วนหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการประเมินมีน้อยที่สุด และไม่มีปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผลการวิจัยและแนวโน้ม

9.3 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดชุดการสอน มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.24 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 1.77 และไม่มีปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม

9.4 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดนิทรรศการ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.64 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ การประเมินและไม่มีปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผลการวิจัยและแนวโน้ม

9.5 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดนาฏการ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.69 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 3.71 และไม่มีปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการประเมิน ผลการวิจัย และแนวโน้ม

9.6 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดการศึกษานอกสถานที่ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.36 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ เครื่องมือ/สื่อประกอบ และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 1.49 เท่ากัน และไม่มีปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม

9.7 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดการสาธิต/ทดลอง มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.42 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทและรูปแบบ และการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 1.61 เท่ากัน และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏได้แก่ ผลการวิจัยและแนวโน้ม

9.8 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดเกมส์ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.39 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 2.44 และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ การประเมินและแนวโน้ม

9.9 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดการฝึกอบรม มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ความหมาย ทฤษฎีและหลักการ ความสำคัญ ประเภทของรูปแบบ เครื่องมือ/สื่อประกอบ ขั้นตอนและกระบวนการผลิต/การใช้ คิดเป็นร้อยละ 13.11 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ผลการวิจัยและแนวโน้ม คิดเป็นร้อยละ 1.65

9.10 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดอื่น ๆ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับความหมาย ทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ข้อดี/ข้อจำกัด/ ประโยชน์และเครื่องมือ/สื่อประกอบ คิดเป็นร้อยละ 4.76 เท่ากัน และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ การประเมิน ผลการวิจัย และแนวโน้ม

9.11 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดการสัมมนา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.5 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความสำคัญและการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 7.5 เท่ากัน และไม่ปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับผลการวิจัย และแนวโน้ม

9.12 ตำราสื่อวิธีการ/กิจกรรมชนิดกลุ่มสัมพันธ์ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.5 และหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความหมาย ความสำคัญ ข้อดี/ข้อจำกัด/ ประโยชน์ ขั้นตอนและกระบวนการผลิต/การใช้ และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 12.5 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ ประเภทและรูปแบบ เครื่องมือ/สื่อประกอบ การประเมินและแนวโน้ม

9.13 ตำราสื่อวิธีการชนิดกรณีศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับความหมาย ทฤษฎีและหลักการ ขั้นตอนและกระบวนการผลิต/การใช้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.22 เท่ากัน และหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความสำคัญ ข้อดี/ข้อจำกัด/ประโยชน์ ประเภทและรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 11 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ เครื่องมือ/สื่อประกอบ การประเมิน ผลการวิจัย และแนวโน้ม

10. เมื่อจำแนกตำราประเภท สื่อมวลชนเพื่อการศึกษา พบว่า มีตำราชนิดวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.95 รองลงมาคือ วิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา และภาพยนตร์ เพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 28.4 และ 24.26 ตามลำดับ ส่วนตำราชนิดสิ่งพิมพ์ทางการศึกษามีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.39

11. เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาแต่ละชนิด โดยเรียงลำดับจำนวนความถี่ตำราที่ปรากฏในชนิดของสื่อมวลชนจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พบว่า

11.1 ตำราสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาชนิดวิทยุโทรทัศน์ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ แนวโน้มวิทยุ โทรทัศน์เพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.35

11.2 ตำราสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาชนิดวิทยุกระจายเสียงเพื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.56 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ การบริการ/ซ่อมแซม/ บำรุงรักษา และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 1.53 และหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม ไม่มีปรากฏ

11.3 ตำราสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาชนิดภาพยนตร์เพื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.1 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ การประเมินและไม่ปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม

11.4 ตำราสื่อมวลชนเพื่อการศึกษาชนิดสิ่งพิมพ์ทางการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีและหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 18.25 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ การประเมิน การบริการ/ซ่อมแซม/บำรุงรักษา และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 1.46 เท่ากัน และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏคือ แนวโน้ม

12. เมื่อจำแนกตำราประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมพบว่า ตำราชนิด คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ โทรคมนาคมเพื่อการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 30.58 ส่วนตำราชนิดดาวเทียมเพื่อศึกษามีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.11

13. เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมแต่ละชนิด โดยเรียง ลำดับจำนวนความถี่ตำราที่ปรากฏในชนิด ของสื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมจากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พบว่า

13.1 ตำราสื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมชนิดคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีหลักการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.66 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ แนวโน้ม และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ การประเมินและการบริการ

13.2 ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์และโทรคมนาคมชนิดโทรคมนาคมเพื่อการศึกษา มีหัวข้อ เรื่องเกี่ยวกับ ทฤษฎีหลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.33 ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 2.94 และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ คือ แนวโน้ม

13.3 ตำราสื่ออิเล็กทรอนิกส์ชนิดดาวเทียมเพื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับความ หมาย และทฤษฎี หลักการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ข้อดี/ข้อ จำกัด/ประโยชน์ การบริการ และผลการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 6.67 เท่ากัน และหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ ได้ แก่ การประเมินและแนวโน้ม

14. เมื่อจำแนกตำราประเภทสื่อบุคคลพบว่า ตำราประเภทสื่อบุคคลเกี่ยวกับครู/ อาจารย์มี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.03 รองลงมาคือ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.93 และ นักสื่อการ ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.38 ส่วนตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับนักออกแบบระบบมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.56

15. เมื่อพิจารณารายละเอียดของสื่อบุคคลแต่ละชนิด โดยเรียงลำดับจำนวนความถี่ ตำราที่ ปรากฏในชนิดของสื่อบุคคล จากมากที่สุด ไปหาน้อยที่สุด พบว่า

15.1 ตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับครู/อาจารย์ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนมีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการประเมินผลมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.25 และหัวข้อเรื่องที่ไม่ ปรากฏ คือ งานวิจัยและแนวโน้ม

15.2 ตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับ นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.56 และหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความหมายและลักษณะ คิด เป็นร้อยละ 11.11 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่ปรากฏ ได้แก่ ประเมินผล งานวิจัยและแนวโน้ม

15.3 ตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับนักสื่อการศึกษา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.78 และหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความหมายและพฤติกรรมที่พึงพอใจ คิดเป็นร้อยละ 11.11 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่มีปรากฏ คือ ลักษณะประเมิณผล งานวิจัย และแนวโน้มน

15.4 ตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับวิทยากร มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่มีปรากฏ ได้แก่ ประเมิณผล งานวิจัย และแนวโน้มน

15.5 ตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับผู้บริหาร มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.13 และหัวข้อเรื่องที่มีน้อยที่สุด คือ ความหมาย พฤติกรรมที่พึงพอใจและลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 14.29 เท่ากัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่มีปรากฏ คือ ประเมิณผลงานวิจัยและแนวโน้มน

15.6 ตำราสื่อบุคคลเกี่ยวกับผู้เข้ารับการอบรม/สัมมนา มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่มีปรากฏ คือ งานวิจัย และแนวโน้มน

15.7 ตำราสื่อบุคคลประเภทนักวิชาการ มีเฉพาะหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนหัวข้อเรื่องอื่น ๆ ไม่มีปรากฏ

15.8 ตำราสื่อบุคคลประเภทนักออกแบบระบบ มีหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนหัวข้อเรื่องที่ไม่มีปรากฏ คือ ประเมิณผล งานวิจัย และแนวโน้มน

16. เมื่อจำแนกตำราตามลักษณะเนื้อหาตำรา พบว่า ตำราส่วนใหญ่มีลักษณะเนื้อหาเชิงทฤษฎี หลักการ และปฏิบัติมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 71.86 รองลงมาคือ ลักษณะเนื้อหาเชิงทฤษฎีและหลักการเพียงอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 28.40 ส่วนลักษณะเนื้อหาในเชิงปฏิบัติ เพียงอย่างเดียว ไม่มีปรากฏ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพิจารณาประเด็นที่ควรอภิปรายผล มีดังต่อไปนี้

1. จากการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาจำแนกตามกลุ่มวิชา พบว่า มีตำราในกลุ่มวิชา การออกแบบ การผลิต การเลือก การใช้และการบำรุงรักษาสื่อการสอน มากที่สุด และมีตำราในกลุ่มวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน และกลุ่มวิชาการเผยแพร่และการยอมรับ นวัตกรรมการศึกษา น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.25 เท่ากัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มวิชาการออกแบบ การผลิต การเลือก การใช้และการบำรุงรักษาสื่อการสอน เป็นกลุ่มวิชาในรายวิชาบังคับ ของทุกมหาวิทยาลัย ซึ่งนิสิตนักศึกษาที่เรียนในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จะต้องลงทะเบียนเรียนทุกคนและเนื้อหาวิชาส่วนใหญ่จะสอดคล้องและเป็นพื้นฐานของกลุ่มวิชาอื่น ๆ ส่วนตำราในกลุ่มวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่มีน้อย อาจเป็นเพราะกลุ่มวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นเพียงกลุ่มวิชาในรายวิชาเลือก ในหลักสูตรสาขาเทคโนโลยีการศึกษา แต่เป็นรายวิชาบังคับในสาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะมหาวิทยาลัยในระดับอุดมศึกษา

มีการเปิดการเรียนการสอนในสาขาการศึกษาจากระบบโรงเรียน ซึ่งสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ หรือครุศาสตร์ ตำราในกลุ่มวิชาการศึกษจากระบบโรงเรียน ที่แต่งโดยอาจารย์ในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จึงมีน้อย ส่วนตำราในกลุ่มวิชาการเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรมมีน้อยเช่นกัน อาจจะเป็นเพราะว่า ไม่มีปรากฏกลุ่มวิชาการเผยแพร่และการยอมรับ นวัตกรรมในหลักสูตรสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ในระดับปริญญาบัณฑิต แต่มีปรากฏเฉพาะในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจัดเป็นกลุ่มวิชาในรายวิชาเลือก ตำราในกลุ่มวิชาการเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรมจึงมีน้อย และทำให้เห็นว่าตำราที่ใช้ในระดับบัณฑิตศึกษานั้นยังขาดแคลน

2. จากการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาจำแนกตามขอบข่ายสาระ ทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษา พบว่า มีตำราในขอบข่ายสาระด้านสื่อสารการศึกษามากที่สุด ส่วนขอบข่ายสาระที่มีตำราน้อยที่สุด คือ การเผยแพร่และการยอมรับนวัตกรรมซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาในตำรา จำแนกตามกลุ่มวิชา

3. จากการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำแนกตามประเภทของสื่อ การสอน พบว่า มีตำราเกี่ยวกับสื่อสโตนทัศน์จำนวนมากที่สุด ส่วนตำราเกี่ยวกับสื่อบุคคลมีจำนวนน้อยที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตำราประเภทสื่อสโตนทัศน์จะเป็นตำราที่เกี่ยวกับด้าน กราฟฟิก เครื่องเสียง เครื่องฉาย งานถ่ายภาพ สไลด์และฟิล์มสตริป ซึ่งตำราเหล่านี้สามารถนำมาใช้เป็นตำราประกอบการเรียนการสอนในกลุ่ม วิชาพื้นฐานในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งนิสิตนักศึกษาทุกคนต้องเรียน การแต่งตำราด้านสื่อสโตนทัศน์จึงมี จำนวนมาก เพื่อสนองต่อความต้องการในการเรียนการสอน ส่วนตำราเกี่ยวกับสื่อบุคคลมีจำนวนน้อย อาจ เป็นเพราะว่า สาขาเทคโนโลยีการศึกษาในระยะแรกให้ความสำคัญกับตัวสื่อ หรือวัสดุอุปกรณ์ มากกว่าสิ่งอื่น แต่ในระยะต่อมาเทคโนโลยีการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับการบวนการที่ซับซ้อนและประสานสัมพันธ์อย่าง บูรณาการระหว่างบุคคล วิธีการ แนวคิด เครื่องมือและการวัดระบบองค์การสำหรับวิเคราะห์ปัญหา ทาวิธีแก้ ปัญหา ดำเนินการ ประเมินผล และจัดการแก้ปัญหา ซึ่งปัญหาต่าง ๆ นี้จะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ (AECT, 1979) จึงทำให้ต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับสื่อประเภทบุคคลในลักษณะของบทบาทหน้าที่ พฤติกรรมที่พึงพอใจ ลักษณะต่าง ๆ ของสื่อบุคคล แต่ละชนิดเหล่านี้เป็นต้น แต่จากการวิเคราะห์ตำราพบว่า ปัจจุบันยังขาดแคลน ตำราประเภทสื่อบุคคล

4. จากการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำแนกตามหัวข้อเรื่องของ สื่อการสอนทุกชนิด พบว่า สื่อการสอนทุกชนิดมีหัวข้อเรื่องส่วนใหญ่เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการ มากที่สุด ส่วนหัวข้อเรื่องที่ปรากฏน้อยที่สุด และไม่มีปรากฏในสื่อการสอนบางชนิด คือ หัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ในการเขียนตำราโดยทั่วไป จำเป็นจะต้องบอกถึงทฤษฎีและหลักการของเนื้อเรื่องที่จะ เขียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเบื้องต้นก่อน แล้วจึงนำเสนอเนื้อหาในหัวข้อเรื่องอื่น ๆ ต่อไป โดยเฉพาะตำรา ในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาเกี่ยวกับสื่อการสอน เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เป็นในเรื่องของ วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ดังนั้นการนำเสนอเนื้อหา จำเป็นต้องอธิบายให้เกิดความเข้าใจ และเนื้อหาบาง

เรื่องเป็นนวัตกรรม ตำราที่เขียนจึงต้องบอกถึงทฤษฎีและหลักการของเรื่องนั้น ๆ ก่อน หัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและหลักการจึงมากที่สุด ส่วนหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้ม ที่มีน้อยและไม่ปรากฏในตำราเกี่ยวกับสื่อการสอนบางชนิดนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า เทคโนโลยีการศึกษาจะเปลี่ยนไปตามความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การคาดคะเนแนวโน้มจึงทำได้ยากผู้เขียนตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาจึงนำเสนอสิ่งที่เป็นปัจจุบันมากกว่าจะนำเสนอในสิ่งที่เป็นอนาคต และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะการจะผลิตตำรา แต่ละเล่มต้องใช้ระยะเวลาในการผลิตนาน เพราะมีขั้นตอนและกระบวนการผลิตต่าง ๆ ที่ซับซ้อนและยุ่งยากกว่าการเขียนบทความลงในวารสาร จึงทำให้การเขียนตำราในหัวข้อเกี่ยวกับแนวโน้มจึงไม่เป็นที่นิยมเขียน เพราะอาจจะทำให้ตำรานั้นขาดความทันสมัย เพราะปัจจัยในเรื่องระยะเวลาในการผลิตตำรา

5. จากการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำแนกตามลักษณะเนื้อหา ตำรา พบว่า มีตำราที่มีลักษณะเนื้อหาทั้งเชิงทฤษฎีหลักการ และเชิงปฏิบัติมากที่สุด และไม่มีตำราที่มีลักษณะเนื้อหาเชิงปฏิบัติเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทคโนโลยีการศึกษาเป็นวิชาที่ประยุกต์นำเอาบุคคล องค์กร กระบวนการ และผลผลิตของเทคโนโลยีทางด้านวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ รวมถึงหลักจิตวิทยา มาใช้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางด้านการจัดการบริหารและปรับปรุงด้านการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาจึงเกี่ยวข้องกับทฤษฎีหลักการ การผลิตสื่อการสอน เทคนิควิธีการ และกระบวนการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นในการเขียนตำราให้สอดคล้องกับด้านดังกล่าวผู้เขียนจะต้องนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการก่อน แล้วจึงเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติเพราะให้เกิดความเข้าใจที่เป็นระบบ ตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จึงมีลักษณะเนื้อหาทั้งเชิงทฤษฎีหลักการและเชิงปฏิบัติ มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการเขียนตำรา

1.1 การเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัย ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตำราจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียน มีโอกาสค้นคว้าได้มากขึ้น เมื่อพิจารณากลุ่มวิชา พบว่า ตำราสาขาเทคโนโลยีการศึกษาบางกลุ่มวิชายังขาดแคลน เช่น กลุ่มวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน การเผยแพร่ และการยอมรับนวัตกรรม การสัมมนา การศึกษาทางไกล จึงควรมีการแต่งตำราให้ครบทุกกลุ่มวิชา

1.2 จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตำราเกี่ยวกับขอบข่ายสาระทฤษฎีและหลักการทางเทคโนโลยีการศึกษา ประเภทของสื่อการสอน ชนิดของสื่อการสอน ปรากฏหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับ แนวโน้มมีน้อย จึงควรมีการเขียนถึงแนวโน้มให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าการเขียนตำราเกี่ยวกับ แนวโน้มจะเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แต่ทำให้เห็นถึงพัฒนาการ และอนาคตของสาขาเทคโนโลยีการศึกษาได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการวิจัยพบว่า ตำราในสาขาเทคโนโลยีการศึกษางานกลุ่มวิทยายังมีจำนวนไม่มากอาจจะถือได้ว่าขาดแคลนองค์ความรู้ด้านนี้ จึงควรมีการสำรวจความต้องการ ตำราหรือหัวข้อองค์ความรู้ในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา ของนิสิตนักศึกษาและผู้สนใจในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาวาดังกล่าว หรือหัวข้อองค์ความรู้ในด้านใดและอย่างไร

2.2 จากการวิจัยพบว่า ลักษณะการเขียนตำราทั้งในเชิงทฤษฎีหลักการและเชิงปฏิบัติมีมากที่สุด และไม่มีตำราที่เขียนในเชิงปฏิบัติเพียงอย่างเดียว แต่การศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา จะเน้นรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตำราในสาขาเทคโนโลยีการศึกษาจึงน่าจะมีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัย รูปแบบและวิธีการเขียนตำราที่เน้นให้ผู้อ่านสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

2.3 จากการวิจัยครั้งนี้ ได้วิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษา เฉพาะที่คณาจารย์ในสาขาเทคโนโลยีการศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยแต่งขึ้นเท่านั้น จึงน่าจะมีการวิเคราะห์เนื้อหาตำราภาษาไทยสาขาเทคโนโลยีการศึกษาที่แต่งโดยบุคคลภายนอก